

tovalcev se nadalje odločno izreka zoper tiste prevozninske tarife, po katerih se za prevažanje inostranskega blaga večje polajšave dovoljujejo, kot za prevažanje domačega blaga. — Shod avstrijskih poljedelcev končno pričakuje, da bo vlada največ pozornost obračala na pospeševanje sredstev za promet, posebno tistim zvezam, katere so pripravne, nas nemški colski in železniški politiki nasprot neodvisne storiti, ter da si bo vlada pri tem zagotovila podporo Ogerske.

3. vprašanja predmet, glaseči se: „Pojasnenje zdaj pomenljivega vprašanja zaradi zaprtije mej za podoljsko živino in njen vpliv na gospodarske razmere v Avstriji“, sta poročevalca knez Šapieha in dr. Wilhelm z ozirom na vladini predlog v državni zbornici umaknila.

4. vprašanje. V povzdigo kmetijstva je pospeševanje zboljševanja zemljišč (Melioration), posebno osuševanja močvirnih in namakanja suhih zemljišč silno potrebno. Ali bi v ta namen ne bilo treba povečanega sodelovanja javnih oblastnij (gospósk), katere edine imajo potrebnih sredstev, da pri zboljševanju velikih kosov zemlje potrebno vpeljejo in potrebne priprave pričenejo — in ali bi ne bilo želeto, da se javnemu poslu sposobni strokovnjaški organi (izvedenci) bodi si za državo, bodi si za dežele pridobé? (Poročevalec dr. Perels.)

O tem vprašanju sprejeli so se sledeči sklepi in to prvi z enakim številom glasov za in enakim zoper. a) Shod kmetovalcev naglašá velik pomen poljskega zboljševanja za poljsko pridelovanje in izreka željo: vlada ter k temu poklicana zastopništva in avtonomne oblasti naj obračajo več pozornost na to važno vprašanje ter potrebno učinijo, da se splošno pospeševanje poljskega zboljševanja in pravi razum za to v velikih krogih poljedelcev doseže. — Skoraj soglasno pa so bili sprejeti sledeči nasveti: b) Želeti je, da se po vseh deželah na deželne stroške namestijo kulturni inženirji, katerim bi bil nalog, pripravljavna dela za zemljiško zboljševanje izpeljavati, kulturne zadruga ustanovljati in poljske posestnike pri vseh delih zboljševanja s tem podpirati, da jim načrte izdelajo. c) V povzdigo poljskega zboljševanja je treba na umnem temelju sestavljene postave o skladanju zemljišč, katera se ozira tudi na koristi napeljevanja in odpeljevanja vode. d) Priskrbljenje denarja za stroške poljskega zboljševanja naj se uvede z ozirom na skušnje drugih držav, in najti se morajo sredstva in pota, po katerih bo mogoče priskrbeti potrebnega denarja, da bode mogoče izvršiti važne in javni blagor pospešujoče zboljšave. e) V poljedelskem podučevanju naj se predmetu zboljševanja nakaže zaslužno odlično mesto.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske skušnje.

Koliko je krompirjevo perje vredno?

Vrednost krompirja kakor večidel vseh rastlinskih življejev je posebno odvisna od tega, ali imajo več ali manj škroba (štirke) v sebi. V krompirju ga je pozimi 17 odstotkov, do meseca maja pa le še 10. Škroba pa se nahaja največ v perji nad zemljo pod vplivom solčne svetlobe in gorkote. Pri krompirju se škrob iz perja počasi spušča v gomolje, ki pod zemljo leže in do katerih svetloba ne more. Namen, zakaj se toliko škroba nakopiči v gomoljah, je ta, da se vrsta te rastline, to je, krompir, ohrani. Očesa gomolj so namreč namenjena spomladi nove cimice pognati, in mlada rastlina ravno prve tedne svojega življenja od škroba živi, ki je v debelih gomoljah nabran. Še le potem, ko je krompirjevo perje skozi zemljo prodrlo, išče si sam svoj živež.

Iz vsega tega sledi to-le: Perje krompirjevo naj se mu ne odreže, dokler je zeleno. Če je pa po suši ali zmrzlini perje odmrlo, naj se odreže brž ko mogoče, kajti sicer zvenelo perje odpade in se pogubi.

V največi dobiček se obrne suho krompirjevo perje, če se pozimi ovcam ali kozam za krmo poklada. Kdor pa si krompirjevega suhega perja nabirati ne more za živinsko klajo, naj ga vsaj na kupe spravlja in v jeseni na polju sožge. Tako si bode njivo pognojil.

Gospodarske novice.

* *Deželna komisija za uravnavo zemljiškega davka v Galiciji* je prinos njiv in družih zemljišč tako nizko cenila, da je centralna komisija na Dunaji za potrebno spoznala, poseben odbor (Reise-Comité) v Galicijo poslati, ki je v cenitve okraja Lvovskega, Tarnopolskega in Krakovskega preiskaval. Ta odbor je res zemljišča tako nizko cenjena našel, da bi vse druge avstrijske dežele očitno škodo trpele, če bi bila cenitev deželne komisije obveljala. Tako na priliko je prinos enega oralna pšenične njive cenjen na 15 vaganov. Omenjeni potujoči odbor pa odločno trdi krivico te cenitve, ker prinos navedenega oralna se more ceniti na 18 vaganov. Take sebične cenitve je odbor našel še pri družih prinosih in o tem odkritosrčno poročal centralni dunajski komisiji.

* *Zoper trtno uš na Hrvatskem* se dosedaj, kakor „Gosp. list“ poroča, ni prav nič storilo; krika je bilo dosti, potrosilo se je precej tinte al žveplenega ogljenca ni toliko nič. Od več strani se obžaluje, da se ni deželnemu odboru predložila postava za zator filoksere, nam pa, katerim gre delo nad vse, ne pa snovanje samih postav, ni toliko za to postavo, kakor za to, da bi se dovolilo onih 5000 gold., katere je proračunski odbor odločil v zatiranje in lokalizovanje filoksere.

* *Goveja kuga na ruskem Poljskem* je letos po poročilu državnega poslanca pl. Proskoveca v „Wiener landw. Zeitg.“ grozno veliko goveje živine pomorila; v enem samem kraji je od 800 krav le 20 živih ostalo. Al to ni čuda, ker ondi ni nobenih policijskih naredeb in še prostorov ne odločenih za pokopovanje mrhovine; judje so večidel tudi konjederci in ponoči izkopljejo zopet, kar so podnevi zakopali in ne samo kože, ampak tudi meso jemljejo domu. Iz tega je pač očitna potreba, da se naše meje zapro deželam, kjer je goveja kuga doma.

Močilo za travnike.

Odgovor gospodu Alojzu Drmelju, posestniku in županu v Boštanju.

Uže več let imajo na Koroškem okoli Svinca (Eberstein) 4 □ — 5 □ sežnjevi velike močilnike (Bewässerungsvorrichtungen) z nasipom 2—4 čevlje visokim, kateri so podobni nekdanjim grajščinskim ribnikom. Zapiravnica (zatvornica) je kakor pri ribnikih, katero vsak večer človek odpira, vodo po travniku izpušča in potem zopet zapré. Za odpiranje in zapiranje dobí od gospodarja okoli 10 gld. na leto, če je močilnik blizo hiš.

Moj močilnik je enak zgoraj omenjenemu, toda le 1 □ — 2 □ sežnjevi velik in nasip le 1 2 čevljevisok. Zapiravnica dela vse sama, kakor je v 43. listu „Novic“ bilo omenjeno, zasluži zgoraj imenovane goldinarje; velja le 1—2 gold.; tedaj je cenejša kakor navadna zapiravnica pri ribnikih, trpi pa 5—10 let, in ker tudi po večkrat na dan vodo po travniku izpušča, zasluži gotovo